

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія держави і права України

Розробник: ОСТАШОВА Валерія, доцент кафедри підприємництва і права,
кандидат юридичних наук, доцент

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Історія держави і права України
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	 <p><i>Викладач: Осташова Валерія, кандидат юридичних наук, доцент</i> <i>Контакти: ауд. 482 (навчальний корпус №4)</i> <i>e-mail: valeriia.ostashova@pdau.edu.ua</i></p> <p>сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/ostashova-valeriya-oleksandrivna</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право ОПП Правознавство
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Предмети загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України» (рівень стандарту / академічний рівень; профільний рівень) (за програмами до вересня 2018 року) або «Історія України (рівень стандарту). Історія: Україна і світ. Історія України: всесвітня історія (інтегрований курс)» (за програмами з вересня 2018 року); «Правознавство» (рівень стандарту / академічний рівень; профільний рівень) (за програмами до вересня 2018 року) або «Громадянська освіта (інтегрований курс)» і «Правознавство» (профільний рівень) (за програмами з вересня 2018 року); навчальні дисципліни «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти як майбутніх висококваліфікованих спеціалістів необхідного базису знань про визначальні факти, явища, процеси, закономірності і тенденції державно-правового розвитку України з урахуванням конкретного історичного періоду.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: опанування інструментарієм науки історії держави та права України; вивчення конкретних державних інститутів та систем права; розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку, починаючи з часів виникнення держави і закінчуючи політичними і правовими структурами сучасності.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Фахові:

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Програмні результати навчання:

РН 2. Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Історія держави і права України як наука і навчальна дисципліна

Тема 2. Перші державні утворення та їх право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я

Тема 3. Ранньофеодальна держава Київська Русь. Право Київської Русі.

Тема 4. Галицько-Волинська держава та її право (XIII — друга половина XIV ст.)

Тема 5. Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV – XVI ст.).

Тема 6. Право Запорізького козацтва у XVI – на поч. XVIII ст. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право

Тема 7. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI — середина XVII ст.). Формування правової системи України у період визвольних змагань середини XVII ст.

Тема 8. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII — кінець XVIII ст.). Ліквідація української державності та національної правової системи у складі Російської імперії.

Тема 9. Зміни у правовому статусі українських земель під час перебування у складі Оттоманської та Австрійської імперій в др. пол. XVII – поч. XX ст.

Тема 10. Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX — початок XX ст.)

Тема 11. Відродження української національної державності та розвиток права у 1917-1920-тих рр.

Тема 12. Державно-правове будівництво в УСРР (1919-1921 рр.) та в період нової економічної політики (1921 — поч.1929 р.).

Тема 13. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (30-ті рр. XX ст.).

Тема 14. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).

Тема 15. Держава і право України від періоду десталінізації до «перебудови».

Тема 16. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Розвиток держави і права України на сучасному етапі.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 165 год.

Кількість кредитів 5,5

Форма семестрового контролю – екзамен.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Історія держави і права України як наука і навчальна дисципліна	10	2	-	8	9	-	-	9
Тема 2. Перші державні утворення та їх право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 3. Ранньофеодальна держава Київська Русь. Право Київської Русі.	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 4. Галицько-Волинська держава та її право (XIII — друга половина XIV ст.)	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 5. Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV – XVI ст.).	11	2	2	7	11	2	-	9
Тема 6. Право Запорізького козацтва у XVI – на поч. XVIII ст. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право	11	2	2	7	11	-	2	9
Тема 7. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI — середина XVII ст.). Формування правової системи України у період визвольних змагань середини XVII ст.	11	2	2	7	11	2	-	9
Тема 8. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII — кінець XVIII ст.). Ліквідація української державності та національної правової системи у складі Російської імперії.	10	2	2	6	9	2	-	7
Тема 9. Зміни у правовому статусі українських земель під час перебування у складі Оттоманської та Австрійської імперій в др. пол. XVII – поч. XX ст.	10	2	2	6	9	-	2	7
Тема 10. Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX — початок XX ст.)	10	2	2	6	9	-	2	7
Тема 11. Відродження української національної державності та розвиток права у 1917-1920-тих рр.	10	2	2	6	9	2	-	7
Тема 12. Державно-правове будівництво в УСРР (1919-1921 рр.) та в період нової економічної політики (1921 — поч.1929 р.).	10	2	2	6	9	-	2	7
Тема 13. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (30-ті рр. XX ст.).	10	2	2	6	9	2	-	7

Тема 14. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).	10	2	2	6	9	-	2	7
Тема 15. Держава і право України від періоду десталінізації до «перебудови».	10	2	-	8	9	2	-	7
Тема 16. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Розвиток держави і права України на сучасному етапі.	10	-	-	10	9	-	-	9
в т.ч. індивідуальне завдання: контрольна робота	-	-	-	-	10	-	-	10
Усього годин	165	30	26	109	165	16	12	137

Таблиця 2

Форми контролю результатів навчання*

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					
	Виконання завдань на семінарських заняттях	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Екзамен	Разом
РН 2	7	7	4	2	5	25
РН 3	7	6	4	3	5	25
РН 18	7	6	4	3	5	25
РН 19	7	7	4	2	5	25
Разом	28	26	16	10	20	100

* для максимальної кількості балів

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						
	Виконання завдань на семінарських заняттях	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Контрольна робота	Екзамен	Разом
РН 2	3	3	4	2	8	5	25
РН 3	3	3	4	3	7	5	25
РН 18	3	3	4	3	7	5	25
РН 19	3	3	4	2	8	5	25
Разом	12	12	16	10	30	20	100

Таблиця 3

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом по темі	
	Виконання завдань на семінарських заняттях	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Екзамен		
Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України.	-	-	1	5	20	1	
Тема 2. Перші державні утворення і право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я.	2	2	1			5	
Тема 3. Ранньофеодальна держава Київська Русь. Право Київської Русі.	3	2	1			6	
Тема 4. Галицько-Волинська держава та її право (XIII — друга половина XIV ст.)	2	2	1			5	
Тема 5. Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV—XVI ст.).	2	2	1			5	
Тема 6. Право Запорізького козацтва у XVI — на поч. XVIII ст. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право	2	2	1			5	
Тема 7. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI — середина XVII ст.). Формування правової системи України у період визвольних змагань середини XVII ст.	2	2	1			5	
Тема 8. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII — кінець XVIII ст.). Ліквідація української державності та національної правової системи у складі Російської імперії.	3	2	1			6	
Тема 9. Зміни у правовому статусі українських земель під час перебування у складі Оттоманської та Австрійської імперій в др. пол. XVII — поч. XX ст.	2	2	1			5	
Тема 10. Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX — початок XX ст.)	2	2	1			5	
Тема 11. Відродження української національної державності та розвиток права у 1917-1920-тих рр.	2	2	1			5	5
Тема 12. Державно-правове будівництво в УСРР (1919-1921 рр.) та в період нової економічної політики (1921 — початок 1929 р.).	2	2	1				5
Тема 13. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (30-ті рр.	2	2	1				5

XX ст.).						
Тема 14. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945рр.).	2	2	1			5
Тема 15. Держава і право України від періоду десталінізації до «перебудови».	-	-	1			1
Тема 16. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Розвиток держави і права України на сучасному етапі.	-	-	1			1
Всього	28	26	16	×	×	70
Розв'язування тестів	×	×	×	10	×	10
Екзамен	×	×	×		20	20
Разом	28	26	16	10	20	100

Заочна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом по темі
	Виконання завдань на семінарських заняттях	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Контрольна робота	Екзамен	
Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України.	-	-	1				1
Тема 2. Перші державні утворення і право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я.	-	-	1				1
Тема 3. Ранньофеодальна держава Київська Русь. Право Київської Русі.	-	-	1				1
Тема 4. Галицько-Волинська держава та її право (XIII — друга половина XIV ст.)	2	2	1				5
Тема 5. Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV–XVI ст.).	-	-	1	5	30	20	1
Тема 6. Право Запорізького козацтва у XVI – на поч. XVIII ст. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право	2	2	1				5
Тема 7. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI — середина XVII ст.). Формування правової системи України у період визвольних змагань середини XVII ст.	-	-	1				1

Тема 8. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII — кінець XVIII ст.). Ліквідація української державності та національної правової системи у складі Російської імперії.	-	-	1				1
Тема 9. Зміни у правовому статусі українських земель під час перебування у складі Оттоманської та Австрійської імперій в др. пол. XVII – поч. XX ст.	2	2	1				5
Тема 10. Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX — початок XX ст.)	2	2	1				5
Тема 11. Відродження української національної державності та розвиток права у 1917-1920-тих рр.	-	-	1				1
Тема 12. Державно-правове будівництво в УСРР (1919-1921 рр.) та в період нової економічної політики (1921 — початок 1929 р.).	2	2	1				5
Тема 13. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (30-ті рр. XX ст.).	-	-	1				1
Тема 14. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945рр.).	2	2	1	5			5
Тема 15. Держава і право України від періоду десталінізації до «перебудови».	-	-	1				1
Тема 16. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Розвиток держави і права України на сучасному етапі.	-	-	1				1
Всього по темам	12	12	16	×	×	×	40
Розв'язування тестів	×	×	×	10	×	×	10
Контрольна робота	×	×	×	×	30	×	30
Екзамен	×	×	×	×	×	20	20
Разом	12	12	16	10	30	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Історія держави та права : навч. посібн. / Д.Є. Забзалюк, В.С. Макаруч, В.Я. Марковський, В.Д. Яремчук, Н.Я. Рудий (Заг. ред. Д.Є.Забазлюка та В.Я. Марковського) ; Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : СПОЛОМ, 2021. 438 с.

2. Історія держави та права України (схеми та таблиці): навчальний посібник / О. В. Шкуратенко, Д. І. Курас та ін. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 170 с.

3. Історія держави і права України. / Трофанчук Г.І. Київ: Юрінком Інтер 2019. 568 с.

4. Терлюк І. Я. Історія держави і права України: навч. посіб. Вид. 4-те, зі змінами. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 772 с.

Допоміжні

1. Аракелян М. Р. Еволюція інституту адвокатури на українських землях за Статутами Великого князівства Литовського. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 99-103.

2. Атаманова Н. В. Литовські статuti як історичні пам'ятки у системі вітчизняних джерел права. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2014. Вип. 10-1(1). С. 22-24.

3. Атаманова Н. Конституція П. Орлика в сучасному державотворенні України. Юридичний вісник. 2014. № 6. С. 228-233.

4. Бедрій М. Статuti Великого князівства Литовського як джерела правового регулювання діяльності копних судів на українських землях (1529-1842 рр.). Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 145-150.

5. Безрук Т. В. Історико-правові засади організації та функціонування Малоросійської колегії в Гетьманщині (1722–1727 рр.). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2014. Вип. 28(1). С. 10-14.

6. Бойко І. Й. Польське право як важливе джерело Статутів Великого князівства Литовського (1529-1588 рр.). Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 32-39.

7. Вовк О. Й. Литовські статuti – джерело міського права України XVI – першої половини XIX ст. Часопис Київського університету права. 2012. № 1. С. 12-16.

8. Гайворонська І. М. Примирення сторін кримінального конфлікту за Литовськими статутами. Університетські наукові записки. 2009. № 2. С. 24-27.

9. Горяга О. Вплив Зборівського договору 1649 року на формування міжнародної правосуб'єктності України-Гетьманщини та його значення. Юридичний вісник. 2016. № 1. С. 162-166.

10. Долматова Н. І. Волинський статут як джерело Статуту Великого князівства Литовського 1588 року. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 39-44.
11. Журбелюк Г. В. Регулювання проблем судоустрою Статутом Великого князівства Литовського 1588 р.: осучаснення досвіду. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 121-127.
12. Єна І. О. Покарання за злочини проти основ національної безпеки (держави) відповідно до норм Руської правди та Литовських статутів. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Право". 2018. Вип. 29. С. 87-95.
13. Єна І. О. Покарання за злочини проти основ національної безпеки (держави) відповідно до норм Руської правди та Литовських статутів. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Право". 2018. Вип. 29. С. 87-95.
14. Єна І. О. Покарання за злочини проти основ національної безпеки (держави) відповідно до норм Руської правди та Литовських статутів. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Право". 2018. Вип. 29. С. 87-95.
15. Єрмолаєв В. М. Правда Руська Ярослава Мудрого: до витоків і традицій вітчизняного законодавства. Проблеми законності. 2015. Вип. 129. С. 3-10.
16. Задорожній О. В. Міжнародно-правовий статус Гетьманщини після смерті Б. Хмельницького: від полівасалітетної державності до втрати статусу державного утворення. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. 2013. Вип. 6-1(2). С. 221-226.
17. Іванов В. М. Модель гетьманської держави парламентського типу в Конституції Пилипа Орлика. *Dictum factum*. 2020. № 1. С. 90-96.
18. Історія держави і права України: академ. курс: підручник / Б. Й. Тищик, І. Й. Бойко. Київ: Ін Юре, 2015. 808 с.
19. Історія держави і права України. Академічний курс. У 2 т. За ред. В.Я. Тація. Київ : Основа, 2003. 420 с.
20. Історія держави і права України: підручник / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, В. О. Рум'янцев та ін.; за ред. В. Д. Гончаренка. Харків: Право, 2013. 704 с.
21. Клименко С. В. Види злочинів, система покарань і судочинство за «руською правдою». Південноукраїнський правничий часопис. 2012. № 3. С. 214-217.
22. Коваль Т. Система покарань за Руською Правдою та Двинською статутною грамотою 1397 р.: порівняльно-правове дослідження. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2010. Вип. 82. С. 75-79.
23. Колос М. І. Об'єктивні ознаки кримінально-правових положень Руської Правди. Університетські наукові записки. 2012. № 1. С. 561-566.

24. Колос М. І. Суб'єктивні ознаки кримінально-правових положень Руської Правди. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2012. № 3. С. 130-134.
25. Колос М. Конституційні основи кримінально-правової політики Української Народної Республіки (1917–1918 роки). Вісник Конституційного Суду України. 2016. № 2-3. С. 216-224.
26. Кравець Т. Є. Політико-правовий аналіз Конституції Пилипа Орлика 1710 року. Журнал східноєвропейського права. 2018. № 51. С. 218-224.
27. Крейберт Р. В. Брест-Литовська мирна угода УНР з Центральними державами 1918 року (історико-правовий аспект). Вісник Національного університету внутрішніх справ. 2004. Вип. 27. С. 223-230.
28. Кузьменко В. Б. До питання про соціально-економічні та політико-правові підстави проголошення Української Народної Республіки. Актуальні проблеми політики. 2018. Вип. 61. С. 265-275.
29. Кулішенко О. Ю. Джерела правового регулювання земельних відносин в Гетьманщині у період другої половини XVII-першої половини XVIII ст. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. 2014. Вип. 25. С. 31-34.
30. Литвиненко Т. М. Структура Статуту Великого князівства Литовського 1588 року. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 74-77.
31. Литовченко Л. А. Розсуд у цивільному праві Української держави XI-III століть за «Руською Правдою». Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 3. С. 31-49.
32. Лотюк О. С. Конституція Пилипа Орлика 1710 року як першооснова конституційно-правових засад громадянського суспільства в Україні. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2014. Вип. 3-4. С. 30-37.
33. Луцький І. М. Християнські основи козацького права. Університетські наукові записки. 2011. № 2. С. 40-44.
34. Любченко Д. І. Система покарань у кримінальному праві Гетьманщини другої половини XVII – першої чверті XVIII ст. (за судовою практикою). Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2006. № 35. С. 97-102.
35. Макаренко О. В. Магдебурзьке право як основа самоврядування міст Гетьманщини. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2010. № 3. С. 57-59.
36. Макаренко О. В. Поняття та склад злочину за джерелами права Гетьманщини. Право і суспільство. 2011. № 1. С. 57-60.
37. Макарчук В. В. Правовий статус реєстрового козацтва в соціальній структурі в XVI-XVII ст. в Україні. Наше право. 2014. № 4. С. 17-23.

38. Макарчук В. В. Трансформація правового статусу реєстрового козацтва в умовах ліквідації Української гетьманської держави. Журнал східноєвропейського права. 2019. № 63. С. 67-74.
39. Мандук Т. С. Руська Правда як джерело укладання Статутів Великого князівства Литовського. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 59-3.
40. Мартинюк О. В. Вбивство як злочин проти життя жінки за Литовським статутом. Правничий часопис Донецького університету. 2015. № 1-2. С. 91-99.
41. Мартинюк О. В. Злочини проти здоров'я жінки за Литовським Статутом. Журнал східноєвропейського права. 2016. № 31. С. 60-65.
42. Музиченко П. П. Статут Великого князівства Литовського 1529 року: від права усного до права писаного. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 45. С. 135-139.
43. Музиченко П. П. Статути Великого князівства Литовського – видатна пам'ятка права слов'янських народів. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 7-14.
44. Нелін О. І. До питання спадкового права за Статутом Великого князівства Литовського 1529 року. Право і Безпека. 2005. Т. 4, № 6. С. 160-163.
45. Ніколаєнко Т. Б. Звичаєве право скіфської держави. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2014. № 8. С. 51-56.
46. Огірко Р. С., Ярешко Д. Морально-етичні засади української козацької держави за Конституцією Пилипа Орлика. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. 2015. Вип. 28. С. 123-129.
47. Остапенко Т. О. "Права, за якими судиться малоросійський народ" 1743 р. – важливий етап систематизації права України-Гетьманщини XVIII ст. Актуальні проблеми політики. 2014. Вип. 51. С. 440-446.
48. Остапенко Т. О. Вплив Статуту Великого князівства Литовського 1588 року на формування системи права України-Гетьманщини другої половини XVII – 80-х рр. XVIII ст. Актуальні проблеми держави і права. - 2009. - Вип. 49. - С. 212-216.
49. Остапенко Т. О. Вплив німецького міського права на розвиток правової системи України-Гетьманщини у другій половині XVII – 80-х рр. XVIII ст. Актуальні проблеми держави і права. 2012. Вип. 63. С. 279-285.
50. Остапенко Т. О. Застосування норм звичаєвого права як важливий чинник розвитку правової системи України-Гетьманщини у другій половині XVII – 80-х рр. XVIII ст. Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 58. С. 136-143.
51. Осташова В. О., Липій Є. А. Конгреси Священного союзу як інструменти встановлення міжнародного правопорядку. Часопис Київського університету права. 2020. № 2. С. 448-452.

52. Осташова В. О., Липій Є. А., Пивовар А. В. Священний союз: передумови, створення та плани на встановлення міжнародного правопорядку. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 41-46.
53. Осташова В. О., Шведенко П. Ю., Чаплигіна А. Р. Деякі юридичні та практичні аспекти реалізації столипінської аграрної реформи на Полтавщині. *Вісник Ужгородського національного університету Серія «Право»*. 2019. №54. Том.1. С. 24-28. URL: <http://visnyk-juris-uzhnu-uz.com/wp-content/uploads/2020/12/No.54-1.pdf>
54. Охотницька Н. В. Система повітових судів на українських землях за Литовським статутом 1566 р. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2013. Вип. 10. С. 357-360.
55. Пальонко І. М., Коваль В. А. Склад злочину за Руською Правдою. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2011. Вип. 7. С. 220-222.
56. Пасічник М. С. Руська правда як основний законодавчий документ Давньої Русі. *Квалілогія книги*. 2013. № 1. С. 89-98.
57. Петровська Н. В. Закріпачення селянства за Статутом Великого князівства Литовського 1529 року. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Вип. 49. С. 188-193.
58. Петровський В. М. Поліцейська функція у діяльності судових чиновників за Статутами Великого князівства Литовського. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Вип. 49. С. 116-121.
59. Погорецький М. А. Розшук злочинців та доазування їхньої вини за часів Руської Правди. *Право і Безпека*. 2002. № 3. С. 73-77.
60. Покарання як основний захід кримінально-правового характеру за Руською правдою. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. «Право»*. 2011. Вип. 16. С. 119-124.
61. Рум'янцев В. О., Перчакова Л. О. Історія розробки і джерела Литовського статуту 1529 року. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2001. Вип. 16. С. 113-119.
62. Саленко В. І. Вплив Статутів Великого князівства Литовського на розвиток правової думки в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Вип. 49. С. 78-82.
63. Стеньгач Н. О. Роль права в суспільно-політичному житті української козацької держави (друга половина XVII–XVIII ст.ст.). *Університетські наукові записки*. 2019. № 3. С. 21-32.
64. Стецюк Н. Конституція Української Народної Республіки 1918 року: теоретико-правова характеристика. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки*. 2018. Вип. 20. С. 155-161.
65. Страхов М. М. Основні риси державного ладу Боспорського царства. *Вісник університету внутрішніх справ*. 1999. Вип. 7(2). С. 158-163.

66. Токарчук О. В. Переяславський договір 1654 р. в оцінці вчених діаспори у 20-40 рр. ХХ ст. Часопис Київського університету права. 2018. № 3. - С. 50-53.

67. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Рецепція римського права у статутах Великого князівства Литовського: чинники, передумови та деякі результати. Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 49. С. 14-24.

68. Хрестоматія з історії держави і права України. За ред. В.Д. Гончаренка. Київ : Ін Юре, 1997. 870 с.

69. Худояр Л. В. Правове регулювання статусу населення Гетьманщини актами гетьмана Івана Мазепи. Правова держава. 2017. Вип. 28. С. 47-58.

70. Худояр Л. В. Становлення принципу рівності у правовій ідеології українського козацтва наприкінці ХVІ – у першій третині ХVІІ століття. Часопис Київського університету права. 2013. № 3. С. 75-78.

71. Шершенькова В. А. Військові злочини за Статутами Великого князівства Литовського (ХVІ ст.). Правова держава. 2019. № 36. С. 36-41.

72. Шинкарьов Ю. В. Спеціальні засади призначення покарання у Руській правді. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Право". 2018. Вип. 28. С. 106-114.

73. Шинкарьов Ю. В. Спеціальні засади призначення покарання у Руській правді. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Право". 2018. Вип. 28. С. 106-114.

74. Щербатюк В. М., Сокур Ю. В., Орищенко Ю. В. Козацьке право Запорозької Січі в контексті українського правотворення. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2020. № 1. С. 53-61.

75. Яцишин М. Нововведення в загальних положеннях кримінального права та майнових покараннях за Першим Литовським Статутом 1529 р. Історико-правовий часопис. 2019. № 2. С. 3-6.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика») <http://nbuv.gov.ua/portal>

Політика дисципліни

Академічна доброчесність. Підтримується політика нульової толерантності до проявів порушень академічної доброчесності – списування, обману, академічного плагіату, хабарництва тощо.

Відвідування занять і дедлайни. Пропуски занять без поважних причин та порушення дедлайнів мають наслідком зниження балів за відповідні види робіт.